

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

И Н Ф О Р М А Ц И Я

от Петър Младенов, министър на външните работи

ОТНОСНО: проведеното редовно съвещание на
Политическия консултативен комитет на
държавите-участнички във Варшавския договор.

ДРУГАРИ,

На 15 и 16 юли 1988 година във Варшава се проведе редовно съвещание на Политическия консултативен комитет на държавите-участнички във Варшавския договор.

На съвещанието бе осъществена активна размяна на мнения и информация в областта на социалистическото строителство. Бе изтъкнато, че в настоящия преломен исторически момент съюзните страни търсят адекватни на съвременността методи и форми за развитието на обществото, като всяка страна има свои пътища, темпове и приоритети. Братските партии се намират в началото на формирането на интернационален опит на преустройството, за което всяка една от тях дава своя принос и заедно с това има възможност да се ползува от опита на другите. На съвещанието високо бе оценено извършващото се в СССР преустройство.

Във връзка с това бе подчертано, че теоретическите постановки и решения на XIX общосъюзна конференция на КПСС са огромен принос в интернационалното дело на мира и социализма.

На съвещанието бе подчертано също така жизнено важното значение на прехода към международно социалистическо разделение на труда от нов тип, създаването на общ социалистически пазар. Бяха посочени конкретни пътища за постепенното осъществяване на този процес.

Основният извод от направения в изказванията задълбочен анализ на международната обстановка е, че заплахата от война е отдалечена. В международния живот се осъществява преход от конфронтация към сътрудничество. По-специално констатирано бе, че е сложено началото на съкращаване на ядрените оръжия, преодоляна е "барьерата на контрола", самата военна дейност престава да бъде "закрита зона". Постигнат е известен напредък в разблокирането на регионалните конфликти, като особено значение имат договореностите по Афганистан, които започват да влияят положително върху другите огнища на напрежение върху цялостната международна обстановка. Същевременно братските страни бяха единодушни, че реакционните империалистически сили не са сложили оръжие и търсят начини и средства да задържат своите позиции и дори да използват в свой интерес създалата се сложна ситуация.

В центъра на вниманието на съвещанието бе диалога между СССР и САЩ. Бе отбелязано, че постигнатите конкретни споразумения свидетелствуват за преход от драматични и непредсказуеми към нормални и стабилни отношения между двете държави. Др. Горбачов подчерта, че в рамките на съветско-американския диалог сега се откриват две перспективни направления - максимално придвижване към изработването на

договор за 50-процентно съклащаване на стратегическите настъпателни оръжия и реализирането на новите възможности за работа с целия спектър на американската общественост, с Конгреса, с двете партии, с различни влиятелни кръгове в САЩ. За необратимост на тези процеси, обаче е още рано да се говори.

Значително внимание на съвещанието беше отделено на процеса на западноевропейска интеграция. В самокритичен дух беше отбелязано, че братските страни закъсняха с правилната оценка на този процес. Бе отчетено, че образуването на единен западноевропейски пазар вероятно ще доведе до създаването на качествено нова икономическа, политическа, а възможно и военна структура на Западна Европа. Направен бе и изводът, че западноевропейската интеграция ще има сериозни последици за братските страни. Това обстоятелство налага по-голяма координация на нашите действия.

Беше констатирана необходимостта от разработване на "европейска" програма за действие на съюзните страни, която да отчита задачите на вътрешното ни развитие и заедно с това да бъде реалистична и привлекателна за широките обществени сили в цяла Европа. Изразено бе убеждение, че на тази цел отговаря идеята за "общоевропейски дом", чийто фундамент е общеевропейският процес.

На съвещанието бяха разгледани хода на работата и възможностите, които разкрива Виенската среща за укрепване на сигурността, доверието и сътрудничеството между европейските държави, САЩ и Канада. Особено внимание бе отделено на подготовката за бъдещите преговори за конвенционално разоръжаване и по мерките за доверие. Изтъкната бе важността на своевременното публикуване на данни за въоръжените сили на ОВД и НАТО. От българска страна убедително бе защитена позицията за включване на цялата територия на Турция в предмета на бъдещите преговори.

От съветска страна бе предложено да се разгледа въпросът за изменение в течение на 2-3 години на организационната структура на въоръжените сили на ОВД, чрез реструктуриране и предислоциране на предните стратегически ешелони на ОВД и НАТО. По мнение на съветските военни, на сегашния етап би могло едностранно да се разформират части и съединения на ОВД в Централна Европа с обща численост 70 хил. души. Основен принцип за изграждане на отбранителната политика на Съюза в сегашната международна обстановка следва да бъде "минимум необходими разходи - максимум необходими резултати".

На съвещанието бе потвърдена възможността проблемите на правата на човека и хуманитарните въпроси да се превърнат от дразнител в тема на конструктивен диалог. ГДР и Румъния акцентираха отново на недопустимостта от накърняване на суверенитета на държавите и намеса във вътрешните работи на социалистическите страни. Въпреки нюансите в изказаните мнения, по общо становище, сега е необходимо да не се допусне тези въпроси да станат пречка за успешното завършване на Виенската среща и повод за блокиране на преговорите по обикновените оръжия. В редица от изказванията беше подчертана целесъобразността на провеждането на систематични консултации между братските страни по тези проблеми, включително и по отразяването на националните законодателства на нормите на международното право.

С интерес и внимание бе изслушано изказването на ръководителя на българската делегация др. Тодор Живков. В него бе направен задълбочен анализ на особеностите на етапа на развитие на социализма и международните отношения и бяха очертани редица задачи, свързани с качественото изменение на дейността на СИВ и по-нататъшното взаимодействие на братските социалистически страни на международната арена.

Подчертано внимание в изказването на ръководителя на българската делегация бе отделено на Балканите като част от Европа и на анализа на тенденциите в многостранния балкански диалог. Направен бе важен теоретичен извод, че създаването на "балканска общност" не трябва да става нито на антисъветска, антисоциалистическа, нито на антиамериканска, антинатовска основа. Същевременно бе изтъкната съдържащата роля на Турция върху положителните процеси в нашия район.

Ръководителите на делегациите на съюзните страни изложиха редица идеи и инициативи. В протокола за съвещанието например бе отразено съветското предложение за създаване на Център за намаляване на военната опасност в Европа. Др. Горбачов предложи през есента на тази година да се проведе съвместно заседание на КМВНР и КМО за разработване на мерки за конвенционално разоръжаване. Интерес представляват идеите за организиране на "кръгли маси" с участието на обществени и политически сили от Европа /СССР/, за създаване на изследователски "мозъчен тръст" на съюзните страни в областта на международните отношения /СССР/, за създаване на Специална комисия на държавите-участнички във Варшавския договор по въпросите на правата на човека и хуманитарното сътрудничество /УНР/, за постоянен общоевропейски междупарламентарен форум /СССР/, за създаване на постоянен Обединен секретариат на Съюза /ПНР/ и др.

В документите, приети на съвещанието на ПКК се съдържа съгласуваната позиция на съюзните страни по целия диапазон на международните отношения.

В Комюникето се определят приоритетите на държавите от Варшавския договор в областта на разоръжаването, сигурността и сътрудничеството. В него акцентът е поставен върху позитивните тенденции в развитието на международните отношения. Изтъква се влиянието на съветско-американския диалог върху положението в Европа и света и се изразява подкрепа на линията на СССР. Особено внимание се отделя на